

Väljaandja:	Keskkonnaminister
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	algtekst-terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.09.2011
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	30.09.2019
Avaldamismärge:	RT I, 29.08.2011, 4

Nõuded vee füüsikalis-keemiliste ja keemiliste parameetrite uuringuid teostavale katselaborile, nende uuringute raames tehtavatele analüüsidele ja katselabori tegevuse kvaliteedi tagamisele ning analüüsi referentmeetodid¹

Vastu võetud 25.08.2011 nr 57

Määrus kehtestatakse «Veeseaduse» § 12¹lõike 3 alusel

1. peatükk

Nõuded vee füüsikalis-keemiliste ja keemiliste parameetrite uuringuid teostavale katselaborile ja tema tegevuse kvaliteedi tagamisele

§ 1. Katselabori pädevus

Vee füüsikalis-keemiliste ja keemiliste parameetrite uuringuid teostavad katselaborid (edaspidi *katselabor*) peavad vastama järgmistele nõuetele:

- 1) olema akrediteeritud kooskõlas standardiga EVS EN ISO/IEC 17025;
- 2) olema akrediteeritud asjakohaste analüüsimeetodite (sealhulgas laboratoorsed, väli- ja *on#line#*meetodid) kasutamiseks;
- 3) olema sooritanud kord aastas nõuetekohaselt katselaborite vahelised võrdluskatsed.

§ 2. Proovi vastuvõtt katselaborisse

(1) Proovi vastuvõtmisel katselaborisse esitatakse koos prooviga "Veeseaduse" § 12¹ lõike 3 alusel määrusega proovivõtumeetoditele kehtestatud nõuetele vastav proovivõtuprotokoll.

(2) Proovi katselaborisse vastuvõtja vormistab vastuvõtuakti, mis sisaldab vähemalt järgmisi andmeid:

- 1) vastuvõtuakti koostamise kuupäev ja kellaaeg;
- 2) proovi üleandja ja vastuvõtja ees- ja perekonnanimi;
- 3) proovi katselaborisse transportimise tingimused;
- 4) proovi võtmise kuupäev ja kellaaeg;
- 5) määratavad näitajad.

(3) Vastuvõtuakti allkirjastavad proovi üleandja ja vastuvõtja.

(4) Kui ilmneb, et proov ei ole "Veeseaduse" § 12¹ lõike 3 alusel keskkonnaministri määrusega kehtestatud nõuete kohaselt võetud või transporditud, tehakse katselabori poolt väljastatavas analüüsitulemuste protokollis asjakohane märkus.

(5) Lõikes 4 nimetatud juhul ei ole analüüsitulemused kasutatavad veeuuringu eesmärgil "Veeseaduse" § 12¹ lõike 1 tähenduses.

§ 3. Analüüsimeetodi valik

(1) Analüüsimeetod valitakse kooskõlas standardiga EVS EN ISO/IEC 17025 või muu samaväärse rahvusvaheliselt tunnustatud standardiga.

(2) Kui katselabor ei kasuta proovi analüüsimiseks referentmeetodit, kasutab ta analüüsimeetodeid, sealhulgas laboratoorseid, väli- ja *on-line* meetodeid, mis on valideeritud ja dokumenteeritud kooskõlas standardiga EVS EN ISO/IEC-17025 või muu samaväärse rahvusvaheliselt tunnustatud standardiga.

§ 4. Analüüsitulemuste vormistamine

Analüüsitulemuste vormistamisel lähtutakse standardi EVS EN ISO/IEC 17025 või muu samaväärse rahvusvaheliselt tunnustatud standardi nõuetest.

§ 5. Analüüsitulemuste vaidlustamine

(1) Analüüsitulemuste vaidlustamisel korraldatakse paralleelanalüüs teises erapooletus laboris, mis peab vastama käesoleva määruse §-s 1 esitatud nõuetele.

(2) Vaidluse lahendamisel tuleb eelistada referentmeetodiga saadud analüüsitulemust.

§ 6. Katselabori töö kvaliteedi tagamine ja kontroll

(1) Katselaborid kasutavad oma töös kvaliteedijuhtimise süsteemi, mis on kooskõlas standardi EVS EN ISO/IEC 17025 või muu samaväärse rahvusvaheliselt tunnustatud standardi nõuetega.

(2) Katselaborid osalevad "Veeseaduse" § 12¹ lõikes 4 nimetatud katselaborite võrdluskatsetes järgmiselt:
1) osalevad katselaborite võrdluskatsetes, mida tehakse käesoleva määruse §-s 3 nimetatud analüüsimeetoditel mõõdetavate ainete selliste kontsentratsioonide määramiseks, mis on vee keemilisel uuringul esinduslikud;
2) analüüsivad käesoleva määruse § 7 lõikes 1 nimetatud normidele vastavas kontsentratsioonis uuritavaid aineid sisaldavate proovide võrdlusmaterjale.

2. peatükk

Nõuded vee füüsikalise-keemiliste ja keemiliste parameetrite uuringute raames tehtavate analüüside kvaliteedile

§ 7. Analüüsimeetodite miinimumkriteeriumid

(1) Kõikide analüüsimeetodite miinimumkriteeriumite puhul rakendatakse nõuet, mille kohaselt mõõtemääramatus on kuni 50% ($k = 2$), ning määramispiir on kuni 30% asjaomastest normidest.

(2) Määramispiir selle määruse tähenduses on avastamispiiri kindlaksmääratud kordne määratava aine sellise sisalduse juures, mida on võimalik kindlaks määrata piisava täpsusega. Määramispiiri on võimalik arvutada, kasutades asjakohast standardainet või proovi. Määramispiiri võib leida ka kalibreerimiskõvera madalaimast kalibreerimispunktist, arvestamata seejuures nullproovi.

(3) Mõõtemääramatus selle määruse tähenduses on mittenegatiivne parameeter, mis iseloomustab kasutatud teabe põhjal mõõdetavale suurusele omistatud väärtuste hajuvust.

(4) Avastamispiir selle määruse tähenduses on väljundsignaali või kontsentratsiooni väärtus, millest suuremate väärtuste korral on kindlaksmääratud usaldusnivool võimalik tõendada, et proov erineb nullproovist, mis ei sisalda määratavat ainet.

(5) Kui näitaja jaoks ei ole kehtestatud asjaomast normi või kui ei ole analüüsimeetodit, mis vastab lõikes 1 sätestatud nõuetele, kasutatakse parimat võimalikku tehnikat, mis ei too kaasa ülemääraseid kulutusi.

§ 8. Keskväärtuste arvutamine

(1) Kui füüsikalise-keemilised või keemilised mõõdetavad suurused vaadeldavas proovis on määramispiirist allpool, võetakse keskväärtuste arvutamise aluseks mõõtmistulemus, mis on asjaomase määramispiiri väärtusest poole väiksem.

(2) Kui lõikes 1 nimetatud mõõtmistulemuse keskvärtus on määramispiirist allpool, nimetatakse seda tulemuseks allpool määramispiiri.

(3) Lõiget 1 ei kohaldata mõõdetavatele suurustele, mis väljendavad vaadeldavate füüsikalise-keemiliste näitajate või keemiliste mõõdetavate suuruste, sealhulgas nende asjakohaste metaboliitide, lagunemis- ja reaktsioonisaaduste koguhulka. Sellisel juhul võetakse üksiku aine määramispiirist allapoole jääva tulemuse väärtuseks null.

3. peatükk

Analüüsi referentmeetodid

§ 9. Referentmeetod

Referentmeetod selle määruse tähenduses on standardne määramismeetod, mis on teiste analüüsimeetodite võrdluse aluseks vastavalt standardi EVS EN ISO/IEC 17025 või muu samaväärselt rahvusvaheliselt tunnustatud standardi põhimõtetele. Referentmeetodid on esitatud käesoleva määruse lisas.

§ 10. Referentmeetodi valik

Referentmeetodi valikul eelistatakse kehtivat rahvusvahelise standardimisorganisatsiooni või muu rahvusvaheliselt tunnustatud erialase organisatsiooni standardit.

§ 11. Määruse kehtetuks tunnistamine

Keskkonnaministri 16. juuni 2003. a määrus nr 53 „Veeuringuid teostavatele katselaboritele esitatavad nõuded ja analüüsi referentmeetodid“ (RTL 2003, 78, 1140) tunnistatakse kehtetuks.

¹Euroopa direktiiv 2009/90/EÜ, millega sätestatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2000/60/EÜ vee seisundi keemilise analüüsi ja seire tehnilised näitajad (EÜT L 201, 01.08.2009, lk 36–38).

Keit Pentus
Minister

Rita Annus
Kantsler

[Lisa](#)